

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ticaret Bakanı Sayın Ömer BOLAT tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 01.04.2026

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili

Türkiye'nin geleneksel sanayi kollarının başında gelen, 2022 yılında yıllık 580 milyon çift üretim kapasitesiyle Avrupa'nın en büyük ayakkabı üreticisi konumunda olan sektör, Mart 2026 itibarıyla tarihi ve sistemik bir krizin eşiğindedir. Ekonomim gazetesinde 16 Mart 2026 tarihinde Yener Karadeniz'in haberleştirdiği "Ayakkabıda ithalat ilk kez ihracatın önüne geçti" başlıklı haber ve ekindeki resmi veriler, yerli üreticinin küresel pazarlardaki rekabet gücünü tamamen yitirdiğini ve iç pazarın ithal ürünlerin kuşatması altına girdiğini belgelemektedir. Ocak 2026 verilerine göre; Türkiye tarihinde ilk kez, ayakkabı ithalatı (9 milyon 86 bin çift), adet bazında ihracatı 9 milyon 16 bin çift) geride bırakmıştır.

Bu dramatik tablonun temelinde; kontrol edilemeyen üretim maliyetleri, yüksek enerji fiyatları ve enflasyon – kur makasının yerli sanayici aleyhine açılması yatmaktadır. 2022 yılında 377 milyon çift olan ihracatın, 2025 yılı sonunda 187 milyon çifte gerilemesi, sektörün hacimsel olarak %50 oranında eridiğini ve küresel pazarlarda "fiyat tutturamaz" hale geldiğini göstermektedir. 2021 yılında 550 milyon dolar dış ticaret fazlası vererek ülke ekonomisine net döviz girdisi sağlayan sektör, 2024 yılını 550 milyon dolar dış ticaret açığı ile kapatmıştır. Bu durum, sadece bir ekonomik veri sapması değil, "net ihracatçı" bir sanayi kolunun "net ithalatçı" bir yapıya evrilerek milli sermayeyi dışarıya aktaran bir kanala dönüşmesidir.

Sektördeki bu daralmanın en sarsıcı sonucu ise toplumsal istihdamda yaşanmaktadır. Emek – yoğun bir karakter taşıyan ayakkabı sanayisi, son üç yılda istihdamının %35-40'ını

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

kaybetmiş, yüzlerce fabrika ve atölye kapısına kilit vurmuştur. Yerli tüketicinin alım gücünün düşmesiyle kişi başı ayakkabı tüketiminin yıllık 3,2 çifte gerilemesi de iç pazarın sanayiye ayakta tutma kapasitesini bitirmiştir.

Sektör temsilcilerinin istihdam desteğinin artırılması ve hammadde vergilerinin düzenlenmesi yönündeki feryadı sadece bir sektörün değil, Türkiye'nin üretim kültürünün korunması talebidir. Bu gerekçe ile stratejik öneme sahip ayakkabı sektöründeki ithalat baskısının kırılması, ihracat pazarlarının yeniden kazanılması ve yüz binlerce işçinin geleceğinin güvence altına alınması adına Bakanlığın acil ve radikal tedbirler alması anayasal bir zorunluluktur.

Bu bağlamda;

1. 2026 yılı ocak ayı verilerine göre, Türkiye tarihinde ilk kez ayakkabı ithalatının (9,08 milyon çift) ihracatı (9,01 milyon çift) adet bazında geride bırakmasına yol açan rekabetçilik kaybına dair Bakanlığınızın acil bir "Sektörel Koruma Kalkanı" planı mevcut mudur?
2. 2022 yılında 377 milyon çift olan ihracatın, 2025 sonunda 187 milyon çifte düşerek hacimsel olarak %50 gerilemesinin temel nedenleri arasında yüksek enerji maliyetleri ve enflasyon – kur makasının etkisi nasıl analiz edilmektedir?
3. Son üç yılda ayakkabı sektöründe faaliyet gösteren kaç işletme kapanmış veya konkordato ilan etmiştir? Sektörde yaşanan %35-40 oranındaki istihdam kaybı (yaklaşık 140 bin kişi) neticesinde işsiz kalan vatandaşlarımızın yeniden istihdamı için bir çalışma yürütülmekte midir?
4. Türkiye Ayakkabı Sanayicileri Derneği (TASD) tarafından talep edilen; 3.500₺ seviyesindeki istihdam desteğinin emek – yoğun olan bu sektör özelinde 6.000₺'ye çıkarılması yönünde bir düzenleme yapılması gündeminizde midir?
5. Yerli üreticinin maliyetlerini düşürmek adına Türkiye'de üretimi olmayan ancak yan sanayide kritik öneme sahip olan PU suni deri ve airfile kumaş gibi girdilerdeki gümrük vergilerinin sıfırlanması planlanmakta mı?

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

6. Türkiye’de kişi başı ayakkabı tüketiminin yıllık 3,2 çifte gerilemesi ile iç pazarda yaşanan daralmanın yerli sanayici üzerindeki negatif etkisini azaltmak için "Yerli Üretim" odaklı bir teşvik mekanizması kurgulanacak mıdır?
7. 2025 yılında getirilen ilave gümrük vergileri ve hızlı kargo kısıtlamalarına rağmen, ithalatın halen ihracatın önüne geçmesi; mevcut koruma önlemlerinin "üretim maliyeti – kur" kıskacı karşısında yetersiz kaldığının bir göstergesi midir?